

Zajednička komisija za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije Bosne i Hercegovine
Zajedničko povjerenstvo za nadzor nad radom
Obavještajno-sigurnosne agencije BiH

Зједничка комисија за надзор над радом
Обавјештајно-безбједносне агенције Босне и Херцеговине

Broj: 03/2-05-34/09
Sarajevo, 28. 4. 2009. godine

IZVJEŠTAJ **o posjeti Republici Bugarskoj**

Delegacija Zajedničke Komisije za nadzor nad radom OSABiH boravila je, od 26. do 28. marta 2009., u radnoj posjeti Narodnoj skupštini i Nacionalnoj sigurnosnoj agenciji Republike Bugarske.

U posjeti su učestvovali:

- Mirko Okolić, predsjedavajući
- Sadik Bahtić, član
- Slavko Jovičić, član
- Sadka Đonko, sekretar
- Predrag Nikolić, stručni savjetnik.

Cilj posjete bio je uspostavljanje saradnje u oblasti parlamentarnog nadzora nad obavještajno-sigurnosnim službama između Bosne i Hercegovine i Republike Bugarske.

S tim u vezi Komisija je prvog dana posjete (26.marta) održala zajednički sastanak kojem su prisustvovali:

- Nadka Jankova, predsjedavajuća Komisije za nadzor nad radom Nacionalne sigurnosne agencije Republike Bugarske
- Kasim Ismail Dal, zamjenik predsjedavajućeg Komisije za unutrašnji red i sigurnost
- Janko Jankov, zamjenik predsjedavajućeg Komisije za odbranu
- Atanas Merdjanov, član Komisije za odbranu,

Na sastanku su razmijenjena iskustva u radu ovih komisija. Predstavljeni su modeli njihovog rada, a naročita pažnja posvećena je problemima u radu komisija.

Nadka Jankova, predsjedavajuća Komisije za nadzor Nacionalne sigurnosne agencije Bugarske, istakla je da je njihova komisija novoosnovana i ima samo tri člana. Njen rad reguliran je skupštinskim poslovníkom.

Nadležnosti Komisije vezane su isključivo za nadzor nad radom Nacionalne sigurnosne agencije. Kako je objasnila, prije osnivanja ove komisije, nadzor nad radom Nacionalne sigurnosne agencije bio je u nadležnosti Komisije za unutrašnji red i sigurnost.

Međutim, uzimajući u obzir specifičnosti rada Nacionalne sigurnosne agencije, odlučeno je da se fosnuje nova komisija. Gospođa Nadeva istakla je kako pozdravlja inicijativu Komisije za održavanje ovog sastanka te da se nada da će ovo biti samo nastavak dobre saradnje.

Gospodin Kasim Dal predstavio je rad Komisije za unutrašnji red i sigurnost, rekavši da se radi o stalnom tjelu koje broji 28 članova i čije članostvo odražava proporcionalnu zastupljenost svih parlamentarnih grupa u skupštini.

Kako je rekao, rad Komisije odnosi se na oblast zaštite lične i javne sigurnosti, zaštite osnovnih građanskih prava, tajnih i ličnih podataka, teritorijalnog integriteta i nacionalnog suvereniteta.

Komisija funkcioniše na principu razmatranja izvještaja koje im dostavi predsjedavajući Skupštine. U svom radu Komisija zastupa princip da zakonodavna vlast nadzire izvršnu, te u tom smislu, osim redovnih izvještaja, vladi upućuje pitanja i zahtjeve iz domena svog rada, a po potrebi, može provoditi i istrage.

Naglasio je da, osim navedenog, Komisija dobiva mnogo informacija od samih građana ali i praćenjem javnih medija.

Janko Jankov je u svom izlaganju istakao važnost rada obavještajnih službi u borbi protiv savremenih globalnih prijetnji, ali i važnost njihovog nadzora. On je prisutne upoznao i s postojanjem stalne podkomisije za nadzor nad radom Vojno-obavještajne službe, Državne sigurnosti i Nacionalne obavještajne službe Bugarske čiji je on predsjedavajući. Podkomisija je u sastavu Komisije za odbranu i ima tri člana.

Komisija za odbranu ima 19 članova i njene nadležnosti su također regulirane skupštinskim poslovnikom.

Naglasio je složenost obavještajne zajednice u Bugarskoj, nedavnu prošlost i komunistički režim kao i činjenicu da je parlamentarni nadzor jedan od najvažnijih faktora zaštite ljudskih prava od mogućeg nezakonitog djelovanja obavještajnih službi.

Mirko Okolić je, nadovezujući se na kompleksnost nadzora nad obavještajnim sektorom, naglasio da je BiH učinila veliki uspjeh reformom obavještajne zajednice u kojoj je od tri ne tako davno suprotstavljene agencije osnovala jednu. Također je istakao da je postignut i veliki napredak u uspostavljanju efikasnog nadzora nad obavještajnom zajednicom u BiH.

Slavko Jovičić rekao je kako ne postoji apsolutna sigurnost u svijetu i kako kriminal ne zna za granice. Zbog toga je i nužna međunarodna saradnja onih koji se svojim radom bore protiv kriminala, a tu svakako spada i oblast parlamentarnog nadzora.

Sadik Bahtić istakao je povezanost ekonomske stabilnosti i sigurnosti kao nerazdvojnih faktora koji utiču jedan na drugi. S tim u vezi dodao je da je, s ciljem stvaranja trajne stabilnosti u regionu, potrebno jačati i ekonomiju i uspostavljati dobre ekonomske odnose zemalja jugoistočne Evrope. On je ukratko predstavio i uspjehe koje je BiH postigla na polju jačanja ekonomije.

Domaćini su se saglasili s konstatacijom, naglasivši da je to uspjeh na kojem bi mogle pozavidjeti i neke od novih članica EU.

Na kraju sastanka zaključeno je da je jedan od najvećih problema s kojima se susreće parlamentarni nadzor obavještajnih službi legislativa, ali i nedovoljno poznavanje njihovog rada.

Prisutni su se saglasili da su upravo ovakvi sastanci dobar put da se kroz razmjenu iskustava u pogledu zakonskih rješenja i prakse parlamentarnog nadzora obavještajnih službi unaprijedi ova oblast.

Na kraju prvog dana posjete priređena je svečana večera čiji je domaćin bila Nadka Jankova.

Drugog dana posjete (27. marta) Komisija je posjetila Nacionalnu sigurnosnu agenciju Republike Bugarske i Komisiju za vanjsku poslove Narodne skupštine Bugarske.

U ime Nacionalne sigurnosne agencije delegaciju je primio zamjenik direktora Agencije sa svojim saradnicima.

On je upoznao delegaciju o radu Agencije. Nacionalna sigurnosna agencija Republike Bugarske (DANS) formirana je u decembru 2007. godine od bivših obavještajnih i sigurnosnih agencija: vojne kontraobavještajne agencije, državne sigurnosne agencije i agencije za tehničko praćenje.

Agencija je odgovorna premijeru. Njene nadležnosti su: kontraobavještajni rad, borba protiv terorizma i organiziranog kriminala. Također, zadužena je i za primjenu zakona o zaštiti tajnih podataka i proces sigurnosnih provjera.

U svom radu DANS saraduje s drugim državnim agencijama za borbu protiv organiziranog kriminala i do sada je postigla zapažene rezultate.

Nakon upoznavanja predstavnika Agencije s radom Komisije, Mirko Okolić postavio je pitanje o saradnji DANS-a sa OSABiH, na šta je pomoćnica direktora za međunarodne odnose odgovorila da zajedno sa OSABiH učestvuju u Južnoevropskoj konferenciji obavještajnih službi (SEEIC) te da imaju priliku razmjenjivati iskustva i informacije u okviru tog foruma.

Na pitanja o problemima s kojima se susreću u radu, a pogotovo o negativnoj percepciji javnosti njihove Agencije i nedavnih incidenata u kojima su učestvovali njeni pripadnici, zamjenik direktora odgovorio je da je to složeno pitanje. Kako je rekao, radi se o mladoj agenciji koja još uvijek pokušava da nađe adekvatnu strategiju odnosa s javnošću kao i činjenici da nijedna agencija ne može biti imuna na mogućnosti nezakonitog rada njenih pripadnika.

Po pitanju zaštite tajnih podataka, domaćini su istakli da su zakonom o zaštiti tajnih podataka i u zakonom o krivičnom postupku, predviđene jasne kaznene mjere za sve one koji otkriju povjerljive podatke i one se kreću od novčanih do zatvorskih kazni.

Na kraju sastanka zamjenik direktora još jednom je naglasio da mu je zadovoljstvo što je imao priliku razgovarati s delegacijom Komisije.

Nakon toga, delegacija je održala sastanak s predstavnicima Komisije za vanjske odnose Parlamenta Bugarske.

U ime Komisije, delegaciju su primili Jordan Veličkov i Petar Beron, članovi Komisije.

Oni su izrazili zadovoljstvo zbog mogućnosti da ugoste delegaciju iz BiH. Dodali su da su i članovi kluba prijateljstva Republike Bugarske i BiH, te da su pažljivo pratili sva dešavanja vezana za BiH u posljednjih nekoliko godina.

Mirko Okolić kratko je upoznao prisutne s radom Komisije i dodao da je ova posjeta usmjerena ka jačanju dobrih odnosa dviju zemalja kako u oblasti parlamentarnog nadzora obavještajnih službi tako i uopće. Slavko Jovičić rekao je da smatra da se nalazi među prijateljima i da BiH i Bugarska uvijek treba da održavaju prijateljske odnose. On je izrazio nadu da će Bugarska u narednom periodu podržati BiH u procesu evroatlantskih integracija i da će se aktivno založiti za njen brži ulazak i u NATO i EU.

Jordan Veličkov rekao je da je dugo godina proveo u diplomatiji i da je 70-ih godina boravio u Ambasadi Bugarske u Beogradu. Kako je rekao smatra da je dobar poznavalac prilika u bivšoj Jugoslaviji i da sve zemlje bivše Jugoslavije treba što prije da uđu u EU i NATO.

On je izrazio uvjerenje da predstavnici Bugarske uvijek koriste priliku da podrže BiH i njen ulazak u EU i NATO i da će to raditi i ubuduće.

U razgovoru o iskustvima Bugarske na putu ka EU, Petar Beron naglasio je kako smatra da Bugarska nije najbolje riješila pitanje korištenja pretpripravnih fondova te da bi preporučio da BiH o tome naročito vodi računa. Kako je dodao, značajan dio sredstava potrošen je nenamjenski.

Na kraju sastanka Mirko Okolić je pozvao domaćine da posjete BiH.

Na kraju posjete delegacija je obišla i Ambasadu BiH u Sofiji. Tom prilikom delegaciju je primio N.J.E. ambasador Sifet Podžić.

U razgovorima s ambasadorom Komisija se upoznala s aktivnostima Ambasade BiH u Bugarskoj.

**Predsjedavajući
mr. Mirko Okolić**